

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКО ВЕЋЕ
БРОЈ: 11-05-06-16/2021-34
Панчево, 5.7.2021.

Градско веће града Панчева, на седници одржаној 5.7.2021. године, разматрало је Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину, па је на основу чланова 46. и 66. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, број 129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 – др. закон и 47/2018) и чланова 59. и 98. став 3. Статута града Панчева („Службени лист Града Панчева“, број 25/2015 - пречишћен текст, 12/2016, 8/2019, 16/2019 и 2/21), донело следећи

ЗАКЉУЧАК

Градско веће града Панчева доноси Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину, у предложеном тексту, на који је прибављена претходна сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде број 320-00-05281/2021-09 од 24.06.2021. године. Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину и Решење о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину, број 320-00-05281/2021-09 од 24.06.2021. године су саставни део овог Закључка.

Закључак доставити: Секретаријату за пољопривреду, село и рурални развој и Секретаријату за финансије Градске управе града Панчева.

ГРАДОНАЧЕЛНИК
ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКОГ ВЕЋА
Александар Стевановић

На основу члана 13. ст. 1. и 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/2013, 142/2014, 103/2015 и 101/2016), Правилника о обрасцу и садржини програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја и обрасцу извештаја о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја („Службени гласник РС”, бр. 24/2015, 111/2015, 110/2016, 16/2018 и 87/2019) и члана 59. и 98. ст. 3. Статута града Панчева („Службени лист града Панчева”, бр. 25/15 - пречишћен текст, 12/2016, 8/2019, 16/2019 и 2/2021), по предлогу сагласности Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде датој Решењем бр. 310-00-01281/2021-09 од 24.6.2021. године, Градско веће града Панчева, на седници одржаној дана 5.7.2021. године донело је

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПОЛИТИКЕ И ПОЛИТИКЕ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА ЗА ГРАД ПАНЧЕВО ЗА 2021. ГОДИНУ

I. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ И ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА

Анализа постојећег стања

Географске и административне карактеристике: Панчево је се налази у југоисточном делу Европе, северним делу Србије, у јужном делу Покрајине Војводине. Панчево је економски и културни центар јужног Баната. Налази се на 18 km североисточно од главног града Србије - Београда, на ушћу Тамиша у Дунав и обухвата површину од 756 km². Град Панчево се граничи са општинама Ковачица, Алибунар и Ковачи и Градом Београдом, док је јужна граница на Дунаву (према београдској општини Гроцка). Координате града Панчево су 44° 54' северне географске ширине и 20° 40' источне географске дужине. Просечна надморска висина је 77m. Град броји 10 насеља (Банатски Брестовац, Банатско Ново Село, Глогош, Долово, Иваново, Јабучка, Качарево, Омочица, Панчево и Старчево), 11 катастарских општина и 16 месних заједница у којима по попису становништва из 2011. године живи 123.414 становника. То је и највеће подручје по броју становника у јужнобанатској области, јер чини скоро 40% укупног становништва. Према истом извору, на територији града Панчева има 43.144 домаћинства а у њиховом домаћинству у просеку живи 2,86 лица.

Природни услови и животна средина: Подручје града Панчева је равничарског карактера са пространим алувијалним равинама Дунава, Тамиша и Надела, лесним заравинама у највишим деловима терена. Надморска висина се креће од 67 до 100 метара надморске висине. Педолошка вредност обрадивог земљишта је висока и углавном спада у I и II класу. Преовлађује земљиште типа чернозема и црне црнице. Што се тиче сативно структуре обрадивих површина највише се гаје кукуруз, пшеница, сушњакрет, соја, поврће и крмно били - луцерка. Обзиром на значајно еколошко загађење подручја града Панчева неопходно је спровести систематско и детаљно испитивање састава земљишта и концентрације штетних материја, ово посебно важи за поседе у близини јужне индустријске зоне. Град Панчево припада простору умерено континенталне климе коју карактеришу дуга и топла лета и јесени, благо зиме и кратка пролећа. Посебну специфичност климе представља кошава, јак и сув ветар који траје и до три недеље. Осим кошава, доста су заступљени и југозападни, јужни, западни и северни ветрови. Број ветровитих дана (са ветром бржим од 12,3 m/s) током године је 45. Највећа влажност ваздуха је током месеци са највишом температуром (новембар, децембар, јануар и фебруар). Територија града Панчева се сматра једном од најтаплијих подручја Војводине са просечном годишњом температуром од 12°C и са јаким отстојеним сунчаним даном током године. Просечна годишња вредност за релативну влажност ваздуха је 72%. Просечна облачност је између 50 и 60%. Падавине су највеће на крају пролећа и почетком лета и крајем зиме и почетком зиме. Просечна количина падавина током године износи око 684 mm. Сушни индекс по Мартоновој класификацији износи 30,2 показујући да је Панчево у релативно сушној зони. У Панчеву постоји повољни микроклиматски услови, који утичу на разноликост природних локалитета, и богатство биљног и животињског света и на високи квалитет пољопривредног земљишта. Река Дунав

предstavlja značajan panevropski Koridor VII i stratešku vezu sa Evropom i Evroazijom koja treba da poveća i ojača razvoj trgovine, turizma i usluga u Srbiji. Na levoj obali Dunava, na 1153. kilometru nalazi se zimsko-ljetno Duško Džukan - Pančevo. Priobalje grada Pančeva je često ugroženo visokim podzemnim vodama. Pogoršanju situacije je doprinela izgradnja brane na Čerdanu. Izgrađen je sistem meliorativnih kanala koji su spojeni sa Glavnim kanalom koji se severno od naseljenog mesta Ivanovo nalazi u Padcu. Na ušću kanala nalaze se tri crpne stanice ukupnog kapaciteta 3,5 m³/s. Sušični vodostaji na selovoprivrednim zemljištima se javlja kao posledica neravnomerne količine i neravnomerne raspodobe padavina kako u toku hidrološke godine tako i u toku vegetacionog perioda biljnih kultura. Obično se sušične vode javljaju usled obilnih padavina nekoliko uzastopnih godina a obično su na tim površinama iznutri izvor prve izdani zbog čega i manje količine padavina mogu da dovedu do poplana. Statistički podaci pokazuju da je prosečna količina padavina na području Južnog Banata oko 650 mm a to znači u toku godine postoje dva maksimuma i minimuma padavina i vodostaja. Otvorena kanalska mreža za odvodnjavanje se održava u dužini od 602 km a od toga 78 km čine drenajni kanali neke drevske. Sušične vode sa poloprivrednih površina se odvođe preko kanala za odvodnjavanje koji direktno do naseljenih mesta i prihvataju u isto vreme i sušične atmosferske vode iz naseljenih mesta. Površine od unutrašnjih voda se javljaju kao posledica hidroloških prijenika, osobina zemljišta, topografije, postojećih sistema za odvodnjavanje i drugo. Odbrana od ovih voda podrazumeva preventivnu i operativnu meru. Tu se podrazumeva izgradnja i održavanje sistema za odvodnjavanje, uklanjanje prepreka u kanalima, prosecanje deponija za odvođenje sušičnih voda sa neke parcele, zatim iskopavanje i dr. Biološki univerzitet grada Pančeva je нарушен под утицајем низа негативних фактора, пре свега, због индустријализације подручја. Природна вегетација је у великој мери деградирана под дејством човека. Деградација природне вегетације довела је и до смањења броја и врста флоре и фауне. Поред тога, у овој регији постоје веома значајни екосистеми, јединствена природна станишта и биљне и животињске врсте. Значајни екосистеми су Парк природе „Поњавица“ и Споменик природе „Ивановичка ала“. Еколошки значај природног добра Поњавица је у функцији очувања природних станишта биљних и животињских врста, како оних заштићених као природне реткости или са списка у Првеној књизи Републике Србије, тако и осталих врста битних у ланцу исхране. У екосистемима града Панчево налазе се типичне врсте биљног и животињског света од којих су многе природне реткости укључене по међународним критеријумима. Богата флора и фауна обилује раритетима, реликтима, реликвима и субредима. Једна од кључних улога насељског, занасељског и заштитног зеленила, као и одржавање и опоравка је стварање повољних хигијенско - здравствених услова, побољшање топлоготног режима, проветравања ваздуха, повећање релативне влажности као и укупно побољшање микроклиматских услова. Према Просторном плану Републике Србије, шумовитост Републике Србије савс износи 30,6%, а шумовитост АП Војводине је 6,5%. На територији Града Панчево површине под шумама износи 3.134 ha, што је 4,15% укупне површине. Све шумске површине су у државној својини. Обзиром на мали проценат пошумљености, шуме не представљају привредни потенцијал, већ имају заштитну улогу. Постојеће пошумљене површине града Панчево су у великој мери деградирание и деградирание се због велике мере за њихову рехабилитацију. Путни појасови атарских саобраћајница су у великој мери деградирани, тако да значајних појасова уз ову врсту саобраћајница готово да нема.

Становништво и трендови у руралном подручју

Демографске карактеристике и трендови: По попису становништва из 2011. године на територији Града Панчево живи 123.414 становника, што је за 2,95% мање него по попису 2002. године. У сеоским срединама проценат смањења становништва је 5,72, за разлику од самог насељеног места Панчево (1,15%). Процент становништва млађих од 15 година на територији Града Панчево је 14,12, док је у сеоским (руралним) срединама износи 14,33. Процент становништва старијег од 60 година 22,62 на територији Панчево, а на територији села је 23,43 (извор: Републички завод за статистику, Попис Становништва 2011. године). У насељеним местима руралног типа је приближан број особа мушког и женског пола, док је у урбаној средини проценат особа женског пола већи за 4,54 (извор: Републички завод за статистику - Попис становништва 2011. године). У анализи становништва старог 15 и више година према полу, школској спреми и типу насеља према попису из 2011. године (уз ограничење да су то урбана насеља, Старчево и Качарево, према методологији Републичког завода за статистику, одржане у урбаним подручјима), можемо закључити да на територији Града Панчево живи преко 10% становништва без завршене основне школе, а од њих скоро половина у руралним срединама, при чему је

однос žena prema muškarcima oko 2:1. Takođe, u selima je procenat visoko obrazovanih skoro deset puta manji (6,87%) u odnosu na urbanu sredinu (8,19%). Unutrašnje migracije, prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (online baza podataka, januar 2016. godine), u periodu 2011. do 2014. godine na teritoriji Grada Pančeva su relativno ujednačene i kreću se oko 1%, odnosno broj odseljenih i doseljenih lica je približan, u manju korist odseljenih. Procenat doseljenih u 2011 godini je bio 0,97, a procenat odseljenih 1,12. Nema preciznih podataka o migracijama iz ruralnih delova Grada Pančeva, ali se na osnovu prethodno navedenih demografskih kretanja može pretpostaviti da je udeo doseljenika veći iz ruralnih sredina. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (Popis stanovništva 2011. godine), od ukupno 123.414 stanovnika, 50.634 je ekonomski aktivno (38.648 zaposlenih - u smislu radno aktivnih i 11.986 nezaposlenih - onih koji traže posao), 1.216 lica se može reći da su poljoprivrednici, šumari ribari ili srednji (3,15% zaposlenih u smislu radno aktivnih, a sve u smislu radnog odnosa). Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (Opštine i regioni u Republici Srbiji, 2015) od ukupno 20.446 zaposlenih kod pravnog lica, broj zaposlenih u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (zaposleni u privrednim društvima preduzećima, u stalnim zajednicama i sl.) je 666 (3,25%). Po Popisu poljoprivrede 2012. godine ukupno članova gazdinstava u stalno zaposlenih na gazdinstvu na teritoriji Grada Pančeva ima 12.557 lica (24,80% ekonomski aktivnog stanovništva). Na osnovu navedenog može se pretpostaviti da je udeo stanovništva kojem je poljoprivreda osnovni izvor prihoda nešto malo veći od 3%, dok je udeo stanovništva koji prihode još na nekom osnovu daleko veći, oko 25%.

Насељено место	Попис 2002	Попис 2011	Промена 2011/2002
Банатски Брестовац	3517	3251	- 7,56
Банатско Ново Село	7345	6686	- 8,97
Београд	3178	3012	- 5,22
Долово	6835	6146	- 10,08
Ивањово	1131	1053	- 6,90
Јабuka	6312	6181	- 2,08
Качарево	7624	7100	- 6,87
Омочани	6519	6309	- 3,21
Сгарчево	7615	7476	- 1,86
Укупно (села):	50075	47211	- 5,72
Панчево	77087	76203	- 1,15
УКУПНО Град:	127162	123414	- 2,95

Насељено место	Становништво (%) мање од 15 година	Становништво (%) од 15 до 59 година	Становништво (%) 60 и више
Банатски Брестовац	14,58	62,90	22,52
Банатско Ново Село	13,15	60,53	26,32
Београд	13,68	62,58	23,74
Долово	14,26	63,00	22,76
Ивањово	10,54	61,44	28,02
Јабuka	13,30	63,94	20,76
Качарево	14,48	61,51	24,01
Омочани	14,07	61,70	23,57
Сгарчево	14,91	62,52	22,57
Укупно (села):	14,33	62,24	23,43
Панчево	14,12	63,26	22,62
УКУПНО Град:	14,20	62,87	22,93

Насељено место	Мушки пол - број	Мушки пол - %	Женски пол - број	Женски пол - %
Банатски Брестовац	1639	50,42	1612	49,58
Банатско Ново Село	3280	49,06	3406	50,94
Глогоњ	1539	51,10	1473	48,90
Долово	3086	50,21	3060	49,79
Иваново	525	49,86	528	50,14
Јабuka	3140	50,80	3041	49,20
Качарево	3523	49,62	3577	50,38
Омољница	3164	50,15	3145	49,85
Старчево	3741	50,06	3732	49,94
Укупно (село):	23637	50,07	23574	49,93
Панчево	36375	47,73	39828	52,27
УКУПНО Град	60012	48,63	63402	51,37

Диверзификација руралне економије: Према подацима РС (Општине и региони у РС, 2015), са стањем на дан 31. новембра 2014. године, број незапослених лица је 11.089, од тога 3.687 (32,9%) први пут траже запослење, без квалификација је 3.763 (33,9%), а жена је 6.185 (55,8%). Број незапослених лица на 1000 становника је 91. Треба напоменути да у ове показатеље не улазе лица која остварују приходе ван легалних токова, што би по неким проценама знатно повећало проценат незапослености. Према подацима Агенције за привредне регистре (Регистар мера и подстицаја регионалног развоја, јануар 2016. године) број незапослених је у благој стагнацији - 2011 године 11.480, 2012 године 11.577, 2013 године 11.580 незапослених лица, 2014. године 11.089, 2015. године 10.590, а 2016. године 10.623 лица. Према подацима Агенције за привредне регистре (Регистар мера и подстицаја регионалног развоја) 2011. години активно је 1.680, у 2012. години 1.621, у 2013. години 1.707, у 2014. години 1.766, а у 2015. години 1.824, а у 2016. години 1.857 привредних друштава. По истом извору активних предузетника је у 2011. години 5.292, у 2012. години 5.204, у 2013. години 5.024, у 2014. години 4.905, у 2015. године 4.638, а у 2016. години 4.698, те се може закључити да је благи пораст броја привредних друштава, као и благи тенденција пада броја предузетника. Према подацима Агенције за привредне регистре (Регистар мера и подстицаја регионалног развоја) у Панчеву је број запослених у 2013. години износио 30.525, у 2014. години 30.538, а у 2015. години 29.391 лица. Број запослених на 1000 становника је 790. Процент запослених код правног лица износи 72,9, док проценат запослених код предузетника износи 27,1. У примарном сектору (пољопривреда, шумарство, лов, риболов) код правног лица је запослено 606 лица (3,15%), док у приватном 7.259 лица, територијалном 6.679 лица, док је у кварталном извозу запослено 5.812 лица. Према подацима Регионалне привредне коморе Панчево, у структури извоза према делатности делатности пољопривредни производи учествују са 7,0%, а то делатност Гајење жита и друшких усева и засада са 3,6% и делатност Производња скроба и производа од скроба са 3,4%. Град Панчево је један од индустријски најразвијенијих подручја на територији АП Војводине. Без обзира на велики значај индустријске производње у овом граду се велики значај придаје пољопривредној производњи. Велике пољопривредне површине, значајан број становника који се бави овом производњом, оидо као основном делатности или као додатном, као и значајне количине индустријских производа (пре свега ратарских култура) показатељ су развијености и значаја индустријске на овом подручју. Природни ресурси су бројни и разноврсни, иако нису оптимално коришћени и наоруживани - пољопривредно земљиште, водни ресурси, ветар. Традиционалне пољопривредно-туристичке манифестације су: Доловачка штрајпцада - Долово, Сланинијада - Качарево, Циповијада - Банатски Брестовац, Винаријада - Долово, Жетелачки дани - Војловица, Глогоњска јесен - Глогоњ, Рибарски дани и ноћи - Иваново, Тракторијада - Банатско Ново Село, Мед је лек за дуг век - Панчево, Добра вина и поезије - Панчево, Илинден - Јабuka, Циповка - Омољница. По подацима евиденције приватног смештаја коју води Градска управа Града Панчева категоризовано је 21 објекта приватног смештаја, 12 у граду Панчеву, 3 у Долову, 2 у Иванову и по један у Качареву, Глогоњу, Банатском Брестовцу и Старчеву. Категоризација објеката у руралним срединама је започета пројектом "Поддршка локалне самоуправе града Панчева" (2012/13 године). Број туриста у 2014. години (Извор: Регионални завод за статистику, Општине и региони у РС, 2015) је 1.026, односно 670 домаћих и 358 страних туриста. Укупан број ноћења је 2.281, односно просечно 2,5 дана за домаће и 1,8 дана за стране

услуге. Тачна прецизниа података колико је туриста користило услуге смештаја у сеоским туристичким домаћинствима. Према подацима Министарства привреде, Евиденција (регистар) сертификованих старих и уметничких заната и послова домаће радности, децембар 2015. године, на територији Града послују осам предузетничких радњи са сертификатом старих и уметничких заната и послова домаће радности, пет у Панчеву, а по једна у Банатском Новом Селу и Јабуци. Претпоставка је да постоји још око тридесет предузетника, привредних друштава, задруга и удружења која испуњавају услове сертификације, али нису ушли у процес сертификације.

Укупан број	Класификовани по образовној структури	2013	2014	2015	2016
1.	Неквалификовани	3348	3236	3005	3080
2.	Нижа стручна спрема и полуквалификовани	586	527	495	472
3.	Квалификовани	2359	2253	2091	2159
4.	Средња стручна спрема	3654	3547	3465	3428
5.	Висококвалификовани	146	106	97	90
6.	Ниша стручна спрема	407	359	330	321
7.	Висока стручна спрема	1060	1061	1107	1073

Рурална инфраструктура: По подацима Републичког завода за статистику (Општине и региони у РС, 2015) територија града Панчева покривена је мрежом путева у укупној дужини од 124,84 km, са савременим коловозом. Државни путеви I реда су дужине 48,25 km, државни путеви II реда 10,89 km и општински путеви 65,70 km. Град Панчево у укупној мрежи путева Јужнобанатске области учествује са 13,77%. Посебно треба истаћи да Панчево представља „капију“ на путном правцу север - југ Баната, односно везу са остатком Србије. По истом и пору, број домаћINSTAVA прикључених на водоводну мрежу је 18.850 (95,48%), док је број домаћINSTAVA прикључених на канализациону мрежу 18.850 (43,69%). Број станованика обухваћених водоводном мрежом је око 96.000. Број насеља обухваћених градском водоводном мрежом је пет - град Панчево и 4 насељена места (Старчево, Омолица, Банатски Брестовац и Вањово). Дужина водоводне мреже 200 km дистрибутивне и мреже у граду и насељима, односно 300 km са водоводним прикључцима. Дужина фекалне канализационе мреже 142 km, са прикључцима 227km. Панчево има сепаратни систем канализације, посебно се одводе фекалне а посебно атмосферске воде. Укупна дужина атмосферске канализационе мреже износи 40km. Остала насеља (Долово, Качарево, Јабучка, Глогољ и Банатско Ново Село) снабдевају се водом из аутономних сеоских система водоснабдевања, а квалитет воде из ових система не задовољава увек стандарде. Степен изграђености водоводне инфраструктуре и прикљученост домаћINSTAVA на водоводни систем је на високом нивоу док степен изграђености канализационе инфраструктуре не задовољава у потпуности потребе града и индустрије. Организовано прикупљање и одвођење отпадних вода са изграђеном канализационом мрежом (постоји (некомплетно) у граду Панчеву и у јужној индустријској зони, док остала насеља проблем евакуације отпадних вода решавају у већини случајева путем индивидуалних водопрпусних септичких јами и упојних бунара. Постојећи канализациони систем насељеног места Панчева је конципиран као сепарациони а све употребљене воде прикупљене канализационим системом се без третмана испуштају у Дунав. Неизградњене отпадне воде које се из индустријских и комуналних постројења испуштају у водотоке, мелiorативне канале, водопрпусне септичке јаме и упојне бунаре проузичају загађивање гла, површинских и подземних вода. Загађивању отпадним водама изложени су реке Тиса, Тимис и Дунав, бара Топола, Мали Рит и канал отпадних вода у ЈИЗ (Азотарни канал). У циљу дугорочног решавања проблема одвођења и пречишћавања комуналних отпадних вода града Панчева и свих насељених места, урађен је Генерални пројекат третмана комуналних отпадних вода са прикладним стањем оправданости за град Панчево и сва насељена места (Институт за водопрвиду "Јарослав Черни"). Као изградњеније и најеконичније техничко решење овим пројектом предвиђена је варијанта за изградњу индивидуалних постројења за третман отпадних вода у сваком насељеном месту на територији града Панчева, што подразумева изградњу девет мањих постројења и једног централног постројења за сам град Панчево. Електродистрибуција "Панчево" реализује централног електричне енергије на територији јужног Баната, за град Панчево са околином, са изливом у Вршцу и пословницама у Белој Цркви, Ковину и Алибунару. У циљу успостављања одрживог система управљања отпадом, а у складу са Националном стратегијом управљања отпадом формиран је регион за управљање чврстим комуналним отпадом Панчево/Одво, потписивањем Међуопштинског

споразuma o saradnji opština Pančevo i Opovo. Skupštine grada Pančeva je donela Lokalni plan upravljanja otpadom za grad Pančevo i Regionalni plan upravljanja otpadom za region Pančevo/Opovo. Aktualna deponija Pančevo za komunalni otpad zauzima površinu od 34 ha, udaljena je od Pančeva 13.5 km. Najveća mesta koja trenutno odlažu komunalni otpad na Novoj deponiji su Pančevo i Starčevo. Izotvorno je da se komunalni otpad deponuje iz svih naseljenih mesta Grada Pančeva i Opštine Opovo koje čine manje region, a moguće je priključivanje i drugih opština. Deponija je zvanično počela sa radom 29. oktobra 2015. godine. Krajem decembra 2015. godine angažovani su sakupljači iz Udruženja Opovo koji na temu deponije iz komunalnog otpada izdvajaju reciklabilne materijale - ambalažni otpad, koji se upućuju u dalji proces reciklaže, a produžava se vek deponije. Nova deponija radi svakog dana u dve smene, uključujući vikende i praznike. Sanitarna deponija je na elementarnom nivou u funkciji u skladu sa sanitarnog deponovanja - kontrolisanog odlaganja komunalnog otpada pri kojem ne dolazi do zagađenja životne sredine. Potrebno je realizovati dalje faze projektovanja, izgradnje i opremanja deponije u skladu sa nacionalnim i propisima EU. Projekat zatvaranja Stare deponije tj. uređenog sanitarnog otpada je u fazama pripreme, pre svega rešavanja imovinsko pravnih odnosa. Postoji problem oko imovinsko pravnih odnosa jer najveći deo Stare deponije čine parcele u stечају, kao i manje imovinsko pravnih odnosa pripadajućih svojnini fizičkih ili pravnih lica. Zbog ovih problema još uvek nisu predstavljena potrebna projektno-tehničke dokumentacije za zatvaranje, sanaciju i rekultivaciju Stare deponije. Takođe, potrebna su značajna sredstva za ispunjenje ove zakonske obaveza grada Pančeva i JKP "Higijena" Pančevo kao operatera na deponiji. Sledeći korak je izgradnja pretovarne stаницe na lokaciji na Starej deponiji, gde bi se sakupljeni otpad iz manjih vozila prebacivao u velike kamione koji dalje transportuju otpad na Novu deponiju. Centar za sakupljanje i razvrstavanje reciklabilnih materijala jeste stacionarna tehnička jedinica za sakupljanje, tretman i privremeno skladištenje komunalnog otpada koji je iz komunalnog otpada izdvojen razvrstavanjem na samom mestu nastajanja - primarnom separacijom, a zatim se komponente ambalažnog otpada razvrstavaju na lokaciji samog objekta. Centar sa građevinskim objektima i infrastrukturom čini tehnološku celinu. Reciklabilni materijali koji pristižu u Centar, izdvojeni su i sakupljeni u namenske posude. Takođe, u Centru se vrši odvajanje reciklabilnih materijala od fizičkih i pravnih lica. Potrebna je izrada projektno-tehničke dokumentacije, opremanje i izgradnja, kako bi Centar bio kompletno u funkciji i sastavni deo regionalnog centra za upravljanje otpadom. Po podacima Republičkog zavoda za statistiku (Opštine i region u RS, 2015) na teritoriji grada Pančeva postoji 21 pošta sa ukupno prevezanih 13.11.000 poštomki u 2014. godini, kao i 44.107 telefonskih pretplatnika. Mobilna telefonija u potpunosti pokriva teritoriju grada Pančeva i GSM i 3G mrežom. Pored osnovnih fiksnih telefonskih i mobilnih usluga, stanovništvu su dostupne i usluge interneta, usluge prenosa podataka, telematske usluge, ISDN usluge, usluge inteligentne mreže, fiksne satelitske usluge, fiksne usluge za korišćenje standarda DECT i multimedijalne usluge.

Показатељи развоја пољопривреде

Пољопривредно земљиште: Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, од 756 km² које чине површина Града Панчево, учешће коришћеног пољопривредног земљишта у укупној површини је 70,35%, односно 53.187 ha. Банатски Брстовац - Ливадска црница 30% територије а надморска висина 80-90 m. Ритска црница безкарбонатна 20% територије а надморска висина 70-80 m. Ритска црница 15% територије а надморска висина 67-70 m. Одликује се најтежим механичким саставом, што јој знатно умањује производну способност. По хемијским особинама одликује се високим садржајем хумуса, док је реакција оптимална. Алувијум се простире на 5% територије а надморска висина 67-70 m. Чернозем на оглејаном лесу на 30% територије а надморска висина 80-90 m. Банатско Пале-Бело Чернозем на оглејаном лесу на површини на око 40% територије а на надморској висини на око је 90-100 m. Чернозем карбонатни на лесној тераси око 30% територије а на надморској висини 90-100 m. Чернозем карбонатни на лесном платоу око 30% на надморској висини 120-140 m. Овај тип земљишта по производној способности је други по рангу. Текстура је иловача до лака иловача, о одликује се одличном структуром, има изражену карбонатност, умерено алкалну реакцију и добру обезбеђеност хумусом и брзим асимилацијом. Глогоњ - Алувијум се простире на 40% територије а надморска висина 67-70 m. Чернозем на оглејаном лесу на 35% територије а надморска висина 80-90 m. Чернозем карбонатни на лесној тераси 20% територије а надморска висина 90-100 m. Ливадска црница 5% територије а надморска висина 80-90 m. Долва - Чернозем на оглејаном лесу око 35% територије на надморској

висини од 80-90 m. Чернозем карбонатни на лесној тераси 20% територије на надморској висини 90-100 m. Чернозем на песковитом лесу око 20% надморска висина изнад 140 m. Заузима највише делове рељефа и одликује се најмањом производном способношћу од свих чернозема. Чернозем карбонатни на лесном платоу око 15% на надморској висини од 120-140 m. Ливадска црница око 10% територије на надморској висини од 80-90 m. После чернозема има највишу производну способност а по хемијским особинама одликује се високим садржајем хумуса. Иваново - Ритска цница безкарбонатна на 80% територије а надморска висина 70-80 m. Алувијум на 20% територије а надморска висина 67-70 m. Јабука Чернозем карбонатни на лесној тераси 40% површина на надморској висини 90-100 m. Чернозем на оглејаном лесу на 30% територије на надморској висини 80-90 m. Алувијум на 30% територије на надморској висини 67-70 m. Качарско - Чернозем карбонатни на лесној тераси 100% површина на надморској висини од 90-100 m. Омелница - Чернозем на оглејаном лесу на 50% територије а надморска висина 80-90 m. Ритска цница безкарбонатна 20% територије а надморска висина 70-80 m. 3. Ритска цница карбонатна на 20% територије а надморска висина 70-80 m. Алувијум на 10% територије а надморска висина 6-70 m. Старчево - Чернозем на оглејаном лесу на 50% територије а надморска висина 80-90 m. Ритска цница безкарбонатна на 40% територије а надморска висина 70-80 m. Овај тип земљишта заузима најниже делове рељефа, хумусно-акумулативни хоризонт је на око 50 cm, а подлога је глиновита. Текстура је иловача до глиновита иловача, садржи хумуса у нивоу средње обезбеђености и одликује се ниским садржајем хумуса и биљних асимилатива. Алувијум се простире на 10% територије а надморска висина 67-70 m. Панчево - Основни тип земљишта је чернозем на оглејаном лесу и простире се на 60% територије на надморској висини од 80-90 m. Овај тип земљишта простире се на најнижем делу рељефа од свих подтипова чернозема, па је под утицајем подземне воде дошло до оглејавања леса. У сушним годинама има сличну производну способност као и чернозем на лесној тераси. Текстура је глиновита иловача и одликује се највишим садржајем хумуса од свих чернозема. Чернозем карбонатни на лесној тераси простире се на око 30% површина и налази се на надморској висини од 90-100 m. Има највишу производну способност од свих типова земљишта. Дубок хумусно-акумулативни хоризонт, редовно прелези 120 cm. По текстури је иловача, а структура је стабилна статио грудвасто-мрвчаста, што успоставља добар водни, ваздушни, топлотни и микробиолошки режим земљишта. Алувијум се простире око 10% територије, а налази се на надморској висини од 67-70 m, и заузима подручја уз речне токове а одликује се лакшим механичким саставом и нижим садржајем хумуса и биљних асимилатива. Према резултатима Повиса пољопривреде из 2012. године, наводњава се укупно 896 ha, а од тога 836 ha су ораниче и баште, 47 ha воћњаци, 1 ha виногради и 12 ha осталих засада. Развој наводњавања на територији града Панчева условљен је површином обрадивог земљишта и расположивошћу воде. С обзиром на умерено-континенталне прилике, које у задњих 10 година карактеришу дужи сушни периоди, нарочито у летњим месецима, потребе за наводњавањем све више долазе до изражаја. Превентивно наводњавање се врши на малим површинама и поред три значајна речна тока Дунав, Тамиш и Савла. Од укупне површине обрадивих површина 78% је погодно за наводњавање. Одводњавање је за панчеварско подручје Војводине коме припада територија града Панчева, после одбране од поплава прва права мелиорациона мера. Основни задатак одводњавања је корекција водно-ваздушног режима земљишта а у циљу његове прилагођавања потребама биљне производње. Појаве сувишних вода условљене су неравномерном расподелом падавина које узрокују кишна пролећа са приближњем влаге настале топљењем снега, али могу настати у лета или јесени услед пљусковитих и обилних киша. Подацима Годишња количина падавина износи око 650 mm, на подручју Јужног Баната. У току године највише падавина показују два максимума и два минимума. Испаравање је велико и износи 64-69% годишње. Велики утицај на испаравање имају суви ветрови који дувају са истока. Ветрови са запада и северо-запада доносе свежину и кишу. Функционалност каналске мреже постиже се одржавањем око 602 km, отворених канала за одводњавање заједно са регионалним подсистемом Надела који се на територије општине Панчево протеже од ушћа у Дунав код Иванова. Од укупне дужине каналске мреже 78 km чине дрвенажни канали цевне тренаже. Системи за одводњавање сувишних вода са пољопривредних површина пројектовани су тако да каналске мреже која допире до насељених места, може да прихвати сувишне атмосферске воде и из насељених места. Због недостатка финансијских средстава током протеклих година канали отворене каналске мреже и регионални подсистем Надела функционисају на самој граници ефикасности због немогућности редовног одржавања. Површина пољопривредног земљишта на територији града Панчева у својини Републике Србије које се директно даје у закуп је 16.813,9069 ha, од укупно 59.629,8221 ha (Извор: Годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта за 2020. годину).

Вишегодишњи zasadi: Воћарство predstavlja jednu od najproduktivnijih grana poljoprivrede. Produktivnom voća ostvaruje se 10-20 puta veća vrednost proizvodnje po hektaru nego pri proizvodnji povrtnih kultura kukuruza. U odnosu na proizvodnju pšenice, u voćarskoj proizvodnji angažovano je oko 20 puta više radne snage. Prema rezultatima Popisa poljoprivrede iz 2012. godine, površina pod voćnjacima je 498 ha, što je 0,93% korišćenog poljoprivrednog zemljišta. Od toga na 370 ha su zasadi jabučnjaci i na 128 ha ekstenzivni voćnjaci. Površina pod jabukama je 155 ha, kruškama 11 ha, breskavama 44 ha, kajstijama 72 ha, šljivama 62 ha, orasima 18 ha i lešnicima 44 ha. Površina pod vinogradima je 41 ha (0,08%), na 36 ha su zasadi vinskih sorti i na 6 ha zasadi stonih sorti. Nisu prisutne važne sorte za proizvodnju vina sa geografskim poreklom. Veliki značaj za voćarsko-vinogradarsku proizvodnju u plasman voća i grožđa ima blizina značajnih tržišta kao što su Beograd, Kolin, Smederevo i sl. Značajno je pomenuti da se navedena tržišta nalaze u krugu od 50 km od voćarskih plantaža kontinuiranu isporuku i utiče na smanjenje troškova distribucije iz čega proizilazi i mogućnost stvaranja veće dobiti.

Stočni fond: Prema lokalnom Godišnjem programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta za 2018. godinu (Izvor: Republički geodetski zavod, Služba za katastar nepokretnosti (Beograd), površina pod livadama iznosi 575,37 ha, dok površina pod pašnjacima iznosi 2.381,92 ha. Prema Popisu poljoprivrede 2012. godine, površine na kojima se proizvodi krmino biće iznose 1.190 ha. Prema istom izvoru, objekata za smestaj stoke ima ukupno 14.004, i to 1.022 za smestaj goveda, 8.701 za smestaj svinja, 2.822 za smestaj kokošika nosilja i 1.994 objekta za smestaj ostale stoke. Postoji nizak stepen iskorisćenosti kapaciteta. Prema Popisu poljoprivrede 2012. godine, na teritoriji Grada Pančeva: - ukupan broj goveda je 5.504, od toga je 2.214 krava i 178 grla na ispaši; - ukupan broj svinja je 42.917, od toga je 3.331 krmača; - ukupan broj ovaca je 4.774, od toga 3.223 ovce za proizvodnju i 2.686 na ispaši; - ukupan broj koza 2.711, od toga 495 koza na ispaši; - ukupan broj živine je 370.095 i to 379.888 kokošica, 3.892 kurdke, 4.050 pataka, 888 gusaka i 1.477 ostale živine; - ukupan broj ribnjaka je 1.441; - ukupna površina pod ribnjacima je 29,7 ha. Posle ratarske proizvodnje, koja je dominantna na teritoriji grada Pančeva, stочарство заузима друго место по обиму poljoprivredne proizvodnje. U obzir na prirodne potencijale, može se reći da je stочарство nedovoljno razvijeno. Rasom goveda koja se gaji su istočno frizijske i grla koja su oplemeњena холштајн расом. На подручју grada Pančeva, zastupљeno je ratarstvo, pre svega радиointenzivno повртарство коме су ситна газдинства са nepoljoprivrednim i мешовитим изворима прихода склопија него скупој и захтевнијој ratarskoj proizvodnji, за чији развој, међутим, постоје одлични природни услови.

Katastarska opština	Livade (ha)	Pašnjaci (ha)
Banatski Brestovac	70,16	59,69
Banatsko Novo Selo	7,39	104,30
Dolovo	157,17	198,14
Глогољ	0,78	255,60
Иваново	28,59	257,94
Јабучки	3,13	694,29
Котарино	0,00	54,16
Омољница	183,67	123,85
Панчево	100,09	311,74
Старчево	24,39	75,26
Ворјанин	0,00	46,95

Објекти за смештај стоке	Говеда	Свиња	Кокошке носиле	Остала стока
Број газдинстава	900	1442	2586	1700
Број објеката	1022	8166	2822	1994
Капацитет	10096	77972	294715	72880
Коришћено 2011/12	6145	45050	183054	65089
Процент искоришћености	60,87	57,78	62,11	89,31
Процент газдинстава које поседују објекте	14,19	70,02	40,76	26,80
Број објеката по газдинству	1,14	1,84	1,09	1,17

Механизација, опрема и објекти: Према резултатима Пописа пољопривреде 2012. године, на територији Града Панчева: Закључујемо да је 87,41% комбајна, 90,94% двоосовинских и 96,34% једноосовинских старије од 10 година, док је искоришћеност капацитета релативно добра: за комбајне 96,76%, двоосовинске тракторе 95,94%, а једноосовинске тракторе 87,20%. Према истом извору, укупно објеката за смештај пољопривредних машина и опреме је 2.892, у поседу 1.969 пољопривредних газдинстава. Укупан капацитет објеката је 206.953 м², од чега се користи 194.962 м² (94,21%). Укупно објеката за смештај говеда је 1.022 (900 пољопривредних газдинстава), свиња 8.166 (4.442 пољопривредних газдинстава), коке носила 2.822 (2.586 пољопривредних газдинстава) и 1.994 објеката за смештај остале стоке (1.700 пољопривредних газдинстава). Приметна је недовољна искоришћеност објеката за кукуруз и амбара, док постоји недостатак смештајних капацитета силоса - преко 25% простора се закушћује.

Механизација

Механизација	Број ПГ	Удео ПГ (%)	Укупан број	Старији од 10 година	Коришћени у 2011/12
Једноосовински трактори	640	10,09	656	632	572
Двоосовински трактори	2807	44,25	4140	3756	3972
Комбајн	238	3,75	278	243	269

Објекти

Објекти	Број ПГ	Број објеката	Капацитет (м ³)	Коришћено (м ³)	Искоришћеност капацитета (%)
Кошени за кукуруз	4050	4999	644760	506925	78,62
Амбаре	420	475	21831	12444	57,00
Силоси	17	24	19982	25107	125,65
Свињаре	14	16	746	510	68,36
Објекти за смештај	16	33	143708	140518	97,78
Хладњаци	9	16	1482	1432	96,63

Радна снага: Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, укупан број пољопривредних газдинстава је 6344. Укупан број чланова газдинства и стално запослених је 12.557, и то 4.758 жена и 7.799 мушкараца. Већина од овог броја је на породичном газдинству, укупно 12.087 (4.666 жена и 7.421 мушкараца) док је само 470 на газдинству правног лица (92 жене и 378 мушкараца). Када је у питању породично газдинство, у смислу броја чланова и стално запослених на газдинству, укупан број носилаца газдинства је 6.136, и од тога 982 жене и 5.154 мушкараца. Број чланова породице и рођака који обављају пољопривредну активност је 5.925, и то 3.677 жена и 2.248 мушкараца. Стално запослених на породичном газдинству је 26, и од тога 7 жена и 19 мушкараца. Сезонску радну снагу је ангажовало 127 породичних пољопривредних газдинстава и 22 газдинства правних лица, док је ангажованост лица по основ уговора 23 код породичних пољопривредних газдинстава и 9 код газдинстава правних лица. Управници на пољопривредним газдинствима су углавном мушкарци - од укупно 6.344 управника, 978 су жене (15,42%). Управника на пољопривредном газдинству без образовања, које поседују само пољопривредно искуство стечено практиком, је 2.818 (44,42%), средњу пољопривредну школу је завршило 892 (13,99%), другу средњу школу 2.683 (42,29%), 110 управника (1,73%) има завршену вишу школу или факултет, док је нах 347 (5,47%) похађало курсеве у пољопривреди 2012. године.

Структура пољопривредних газдинстава: Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, укупан број домаћинстава је 43.144, укупан број пољопривредних газдинстава је 6.344, што чини 14,70% укупног броја домаћинстава. Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године најбројнија су пољопривредна газдинстава која обрађују испод 1 ха (2.361, односно 37,22%), док је најмање пољопривредних газдинстава која обрађују преко 100 ха (44, односно 0,69%). Такође 3.551 пољопривредних газдинстава (55,97%) обрађује 2.387 ха (4,49%), док 4.735 пољопривредних газдинстава (74,64%) обрађује 6218 ха (11,69%). Укупан број условних грла је 20.467. Чак 95,35 % пољопривредних газдинстава обрађује мање од 4 условна грла.

Газдинства по броју условних грла	Број	Процент
мање од 4	6049	95,35
5-9	195	3,07
10-14	44	0,69
15-19	11	0,17
20-49	28	0,44
50-99	5	0,08
100-499	7	0,11
више од 500	5	0,08
УКУПНО	6344	100,00

Производња пољопривредних производа: Према резултатима Пописа пољопривреде из 2012. године, жито је на територији Града Панчева заступљено на површини од 36.853 ха, што је 69,29% површине коришћеног пољопривредног земљишта, и то кукуруз на површини 28.168 ха (52,96% површине коришћеног пољопривредног земљишта) и пшеница на 8.398 ха (15,79% коришћеног пољопривредног земљишта). Индустриско биље је заступљено на површини од 12.293 ха (23,11%), и то сунцокрет на 10.209 ха (19,19%). Воћњаци су заступљени на површини од 498 ха (0,94%), док виногради заузимају површину од 41 ха (0,08% коришћеног пољопривредног земљишта). По подацима Републичког завода за статистику (Попис пољопривреде, 2012) принос пшенице је 39.139 t, са просечним приносом 6.146 kg за породична газдинства и задруге и 5.093 kg породична газдинства. Принос кукуруза је 211.861 t, а просечан принос 4.715 kg за привредна друштва и задруге и 6.265 kg за породична газдинства. Принос шећерне цекetine је 5.421 t (просечан принос 49.527 kg/ha), а просечан принос сунцокрета је 28.104 t (3162 kg/ha). Према извешају подацима Секретаријата за пољопривреду, соло и рурални развој Градско управе града Панчева, у јануару 2016. године је произведено 106.992 kg свињског, 6.376 kg јунећег и 18.648 kg живинског меса. У истом периоду је произведено 1.132.420 комада јаја и 1.226.249 литара крављег млека. Интегрална производња је заступљена у пољопривреду, на мањем броју парцела, док је органска производња заступљена спорадично (хоби - пољопривреда за личне потребе).

Земљорадничке задруге и удружења пољопривредника: На територији града по интерној регистрацији је 7 земљорадничких задруга. Такође регистрована су 28 удружења пољопривредних произвођача (вртари, повртари, виноградар, пчелари, овчари), од којих су 4 у Панчеву, а осталих 24 распоређених у свих девет осталих руралних насеља. Области деловања су заједнички наступ при отварању производње и продаји, набавка репроматеријала, или преговори са државним институцијама ради регулисања својих права или заједничких интереса. Активности удружења пољопривредника која се подржавају од стране локалне самоуправе су: учешће на манифестацијама ради промоције производа, ангажовање на конкурсима са пројектима и партнерство у реализацији пројеката из области пољопривреде и руралног развоја. Задружни сектор требао би да буде најдоминантнији облик социјалног предузетништва и да као такав представља значајну компоненту руралног развоја и социјалне интеграције. Добре развојен и организовани задружни сектор доприноси уравнотеженом регионалном развоју и партиципацији у развоју. Иако постоји велики број удружења и задруга, можемо констатовати да нису довољно високо организовани, нити довољно умрежени. Недостају јасно дефинисани циљеви деловања, представљање заједничког интереса, па самим тим и недовољна међусобна сарадња.

Трансфер знања и информација: Пољопривредно саветодавна стручна служба - ПСС Институт "Голубић" делује као стручна служба на територији четири локалне самоуправе - Панчево, Алибунар,

Kolekcijski štampao: Ukupna oranično površina u ove četiri lokalne samouprave je 159.000 ha. Služba pokriva sledeće oblasti: 1) tehnologija proizvodnje strnih žita 2) tehnologija proizvodnje kukuruza 3) tehnologija proizvodnje uljanih biljnih vrsta 4) tehnologija proizvodnje šećerne repe 5) tehnologija proizvodnje povrća 6) tehnologija proizvodnje krmnog bilja 7) zaštita bilja (praćenje i suzbijanje korova, bolesti štetočina) 8) eksploataciju i održavanje poljoprivredne tehnika. U okviru svoje redovne delatnosti organizuje različite vrste edukacija namenjene poljoprivredni gazdinstvima. Regionalna privredna komora Pančevo je značajan partner u oblasti transfera znanja i informacija u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. Takođe udruženja u okviru svojih programa i projekata realizuju različite vrste obuka (IPARD, vinarstvo i vinogradarstvo, povrtarstvo, organska proizvodnja, PMSO). Lokalni nedeljnik „Pančevac“ u rubrici „Selo“ objavljuje vesti od značaja za ruralno područje, dok je na lokalnoj televiziji „TV Pančevo“ postoji emisija sa dugom tradicijom „Je li žarelo“ namenjena poljoprivrednicima. Zvaničan sajt grada Pančeva www.pancevo.rs pruža veliki broj informacija i vesti iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ МЕРА И ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Табела 1. Мере директних плаћања

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 2. Мере кредитне подршке

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 3. Мере руралног развоја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
1	Успостављање и јачање веза између области подотправе	102	4.000.000,00	100	250.000,00	0,00
	УКУПНО		4.000.000,00			

Табела 4. Посебни подстицаји

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 5. Мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, мера кредитне подршке, мера руралног развоја и посебних подстицаја

Редни број	Назив мере	Шифра мере	Планирани буџет за текућу годину без пренетих обавеза (у РСД)	Износ постицаја по јединици мере (апсолутни износ у РСД)	Износ подстицаја по кориснику (%) (нпр. 30%, 50%, 80%)	Максимални износ подршке по кориснику (ако је дефинисан) (РСД)	Пренете обавезе
	УКУПНО						

Табела 6. Табеларни приказ планираних финансијских средстава

Група	Вредност у РСД
Укупан износ средстава из буџета АП/ЈЛС планираних за реализацију Програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја (без пренетих обавеза)	4.000.000,00
Планирана средства за директна плаћања	0,00
Планирана средства за кредитну подршку	0,00
Планирана средства за подстицање мерама руралног развоја	4.000.000,00
Планирана средства за посебне подстицаје	0,00
Планирана средства за мере које нису предвиђене у оквиру мера директних плаћања, кредитног подстицаја и у оквиру мера руралног развоја	0,00
Пренете обавезе	0,00

Начина група и значај промене која се очекује за кориснике: Програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Град Панчево утврђује се структура мера, односно помена и начини коришћења средстава за 2021. годину, која су Одлуком о буџету Града Панчева за 2021. годину („Службени лист града Панчева“ број 69/20 и 10/21) опредељена: - на Разделу 4 - Градска управа, Програмска класификација 0101, Програм 5 - Пољопривреда и рурални развој, 0101-0002 Пројекатске активности - Мере подршке руралном развоју, Функција 421 - Пољопривреда, позиција 78 - Доносици невладиним организацијама, економска класификација 481, у износу од 4.000.000,00 динара. Потенцијални корисници подстицаја су регистрована пољопривредна газдинства са територије града Панчева са активним статусом у складу са Правилником о упису у регистар пољопривредних газдинства и обнови регистрације, затим пољопривредна удружења и асоцијације пољопривредних предузетника, удружења грађана која су основана ради обављања промотивних и непољопривредних делатности за развој села, која имају друштвени значај за локално рурално становништво. Реализација Програма односно дефинисане мере доприноће: модернизацији производње и јачању производне конкурентности; увођењу нових технологија и иновација, и отварање нових тржишних могућности; очувању производње традиционалних производа; повезивању сектора пољопривреде и сектора туризма; искористивању непољопривредних делатности на сеоском подручју; добијању производа веће додате вредности у циљу повећања дохода и побољшању одрживих услова за живот сеоског становништва; смањењу сиромаштва на селу; унапређењу социјалног живота на селу.

Информисање корисника о могућностима које пружа Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја: Информисање потенцијалних корисника ће се вршити обимном кампањом, односно мултимедијалним приступом: - објавом на званичној презентацији Града Панчева www.pancevo.rs, - путем локалног недељника „Панчевац“, - објавом преко локалног радија „Радио Панчево“ и телевизије „ТВ Панчево“, - путем друштвених мрежа, - организовањем инфо-дана са презентацијом Програма, - непосредно у просторијама Секретаријата за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева.

Мониторинг и евалуација: Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева у оквиру своје унутрашње организације има Одељење за развој села и рурални развој, које обавља послове на изradi предлога Програма и реализацији мера након усвајања истог. Током периода реализације Програма, мониторинг и евалуацију врше све унутрашње јединице у оквиру Секретаријата свака из своје области деловања. Такође, у процесу мониторинга и евалуације учествују и други органи и стручна тела Града Панчева: Градско веће усваја годишњи извештај, а Секретаријат за финансије врши контролу документације у оквиру своје надлежности. Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева сачињава извештај о спровођењу мера пољопривредне политике и политике руралног развоја града Панчева. На основу систематизованих података различитих веће и комисија и крајњих корисника, Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева прати годишњу реализацију, остварене резултате и ефекте спроведених мера Програма и даје предлог о даљем спровођењу истих или увођењу нових мера подршке.

II. ОПИС ПЛАНИРАНИХ МЕРА

2.1. Назiv и шифра мере: 102 Успостављање и jaчање удружења у области пољопривреде

2.1.1. Образложење: Одрживи развој пољопривреде и руралних подручја захтева да буде заснован на арабоду нових технологија, стручном усавршавању и константном трансферу знања и информација. Пољопривредни произвођачи и сеоско становништво све теже успевају да самостално, без икакве стручне помоћи примењују иновације у производњи, пласману, развоју непољопривредних делатности, маркетингу и другим активностима везаним за развој руралних средина. Осавременавање асортимана и подизање уметничке димензије производима старих заната и домаће радности, повећава се вредност локалних производа и производа руралног туризма, како би, поред очувања традиционалних вредности преношена знања и вештина на младе, био постигнут и комерцијални ефекат а производи били конкурентни захтевима тржишта. Пољопривредно-туристичке манифестације имају значај не само у развоју руралног туризма већ представљају и један од начина промоције и пласмана како пољопривредних, тако и производа домаће радности. Поред сеоског туризма, Град Панчево има потенцијале и за развој ловног туризма. Одрживи развој руралних подручја поред економских, који јесу приоритетније, успоравају социјални фактори. Демографски показатељи указују на тренд депопулације сеоских насеља: смањење сеоског становништва за 5,72 % у односу на два пописа 2002/2011, индекс старости = 122,6, учешће млађих од 15 година је 14,33%, а старијих од 65 година 23,43%. Поред тога, учешће грађанског становништва са завршеним факултетом је десет пута веће у односу на сеоско становништво што нам говори о одлику образованог становништва у градове. Такође је недовољно развијен културни живот, а социјалне услуге су мање доступне. У руралним насељима је мрежа припадности слабије развијена у односу на урбано насеље. Иако у свих довол сеоских насељених места постоје домови култура, недостају програми, нарочито намењени младима. Ефекти који се очекују су: - унапређење пољопривредне производње, - диверзификација непољопривредних активности кроз увећавање домаће радности и свих видова руралног туризма, - стварање основе за повећање дохотка руралног становништва, - унапређење знања, вештина и умења актера у руралном развоју, - повезивање и унапређивање заинтересованих страна у руралном развоју, - размена искустава и примена добре праксе, - подизање еколошке свести, - унапређење заштите и безбедности, - већа доступност културним и рекреативним садржајима, - унапређење мултикултуризма и националне толеранције у руралним срединама, - подизање капацитета удружења грађана у руралним срединама.

2.1.2. Највећи мер: Општи циљ - Економски и социјално јако рурално становништво. Специфични циљ - Одрживи развој пољопривреде, диверзификација економских активности и унапређење социјалног живота у руралним срединама

2.1.3. Веза мере са националним програмима за рурални развој и пољопривреду: Ова мера је у складу и националном и локалном аграрним политиком, односно Стратегијом пољопривреде и руралног развоја 2014 - 2024., као и са Стратегијом развоја града Панчева 2014 - 2020 године, стратешки приоритет 4 - Унапређивање пољопривредне производње и атарске инфраструктуре, активност 4.1.5 - Стимулисање мере за пољопривредна удружења и стратешки приоритет 11 - Развој туризма, мера 11.1 - Унапређивање туристичке понуде, активност 11.2.3 - Унапређивање привредних манифестација.

2.1.4. Крајњи корисници: Крајњи корисници ове мере су удружења грађана.

2.1.5. Економска одрживост: Подносилац захтева треба да достави предлог пројекта/програма на Образцу за писање предног пројекта/програма по Јавном позиву за суфинансирање пројеката/програма из области пољопривреде и руралног развоја за град Панчево за 2021. годину и Образцу буџета приједлог програма по Јавном позиву за суфинансирање пројеката/програма из области пољопривреде и руралног развоја за град Панчево за 2021. годину.

2.1.6. Општи критеријуми за кориснике: Корисник ове мере: - је регистрован у складу са Законом о удружењима („Службена гласник РС”, бр. 51/2009, 99/2011 - др. закон и 44/2018 - др. закон), - је поднео годишњи извештај за претходну буџетску годину у складу са уговором о реализовању пројекта/програма суфинансираног од стране Града Панчева, уколико је било носилац пројекта/програма претходне

годine. - nije podneo predlog projekata/programa takav da su predložene iste aktivnosti projekata/programa za sufinansiranje, odnosno nije odobrio takav projekat/program, od nekih drugih izvora.

2.1.7. Specifični kriterijumi: Definisana oblast ostvarivanja ciljeva, u okviru statuta udruženja, obuhvata oblast ruralnog razvoja.

2.1.8. Lista investicija u okviru mere:

2.1.9. Kriterijumi selekcije:

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi
1	Ekonomska opravdanost predloga budžeta u odnosu na cilj i projektnu aktivnost	da	10
2	Značajnost i efikasnost korišćenja sredstava koja se ogleda u provori da li su ranije korišćenja budžetska sredstva za finansiranje aktivnosti organizacije i ako jesu, da li su ispunjene ugovorne obaveze	da	10
3	Kompetentnost lica projekta, predložene kvalifikacije i reference projektnog tima usklađene sa predloženim ciljevima, rezultatima i aktivnostima projekta	da	5
4	Ciljevi projekta je iz sveske sredine	da	15
5	Projekat projekta ima obezbeđeno adekvatno partnerstvo	da	5
6	Održivost ruralnih programa i projekata	da	10
7	Ostvarivost aspiriranih rezultata i merilnost indikatora	da	5
8	Prethodno i detaljno prikazan budžet projekta koji obuhvata usklađenost predviđenog troška sa projektnim aktivnostima	da	10
9	Proмена, to jest publikitet koji se ogleda u javnom informisanju ciljne grupe i šire javnosti o programu ili projektu	da	10
10	Rečljiva, institucionalna i finansijska održivost projekta i značaj promena koja se očekuje nakon primene projekta	da	5
11	Razrađenost i izvodljivost plana realizacije projekta ili programa	da	5
12	Relevantnost programa ili projekata za ostvarivanje javnog interesa definisanog zakonom	da	5
13	Usklađenost planiranih aktivnosti s ciljevima i očekivanim rezultatima i ciljom sredinom	da	5

2.1.10. Intenzitet pomoći: Sufinansiranje Grada Pančeva je do 100%, a maksimalni iznos sufinansiranja po projektu/projekatu je 250.000,00 dinara.

2.1.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naime pokazatelja
1	Ukupan broj podnetih predloga projekata
2	Ukupan broj podržanih projekata
3	Ukupan broj traženih sredstava
4	Ukupno realizovanih sredstava

2.1.12. Administrativna procedura: Gradonačelnik grada Pančeva donosi rešenje o obrazovanju Komisije za vrednovanje projekata/programa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja za grad Pančeva i raspisuje javni poziv za sufinansiranje projekata/programa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja za grad Pančeva za 2021. godinu, koji se objavljuje na zvaničnoj internet stranici Grada Pančeva www.pancevo.rs. Zадаци Komisije su: priprema konkursne dokumentacije, predlaganje teksta javnih poziva sa konkursnom dokumentacijom Gradonačelniku grada Pančeva, utvrđivanje ispunjenosti formalnih uslova po javnom pozivu, vrednovanje predloga projekata/programa na osnovu definisanih kriterijuma, utvrđivanje liste vrednovanih i rangiranih prijavljenih projekata/programa,

Утврђивање листе пројеката/програма за суфинансирање и предлагање Градоначелнику града Панчева пројеката/програма за суфинансирање. Пројекти/програми се вреднују по пондерисаним критеријумима која су саставни део конкурсне документације (Критеријуми селекције). Градоначелник града Панчева доноси закључке о одобреним пројектима/програмима за суфинансирања, закључује уговоре са спонзорима средстава и доноси решења о одобреним средствима на име суфинансирања пројеката/програма. Очекивано време за склапање уговора је 60 дана.

III. ИДЕНТИФИКАЦИОНА КАРТА

Табела: Општи подаци и показатељи

Имена показатеља	Вредност, опис показатеља	Извор податка и година
ОПШТИ ПОДАЦИ		
Административни и географски положај		
Аутономна покрајина	Војводина	рзс*
Регион	Регион Војводине	рзс*
Област	Јужнобанатска област	рзс*
Укупна општина	општина	рзс*
Површина	756	рзс*
Број насеља	10	рзс*
Број месних заједница	11	рзс*
Број директних пословних услова (раде у пољопривреди (ПЗУР))	0	
Демографски показатељи		
Број становника	123414	рзс**
Број домаћинстава	43144	рзс*
Густина насељености (број становника/површина, km ²)	162	
Промена броја становника 2011/2002 (2011/2002*100)	-2,95	рзс**
укупним миграцијама АП/ПС	-5,72	рзс**
Становништво млађе од 15 година (%)	14,20	рзс**
Становништво старије од 65 година (%)	15,53	рзс**
Процент старост	42,04	рзс*
Индекс старости	127	рзс*
Без школске спреме и са непотпуном основном образовањем (%)	10,60	рзс*
Освојени образовнико (%)	19,69	рзс*
Средње образовање (%)	54,67	рзс*
Високошколско образовање (%)	14,96	рзс*
Индустријелно становништво у укупном броју становника (%)	3	Процете
Природни услови		
Клима (равничарски, брежуљаста, брдски, планински)	равничарски	Интерни
Почва (бујна добољашка типова земљишта и биототна земља)	црнозем, ритска црница, литваска црница, илувијум (I и II класа)	Интерни
Климатуморозно-континентална, субиталинска ...)	уморено континентална	Интерни
Просечно годишња падавина (mm)	684,3	Интерни
Средња годишња температура (oC)	11,9	Интерни
Хидрографија (површинско и подземне воде)	Реке Тамиш и Дунав; Пољаница и Нада, постоје природни водотоци, а сапа у саставу система Дунав-Тиса-Дунав	Интерни
Површина водоступа (km ²)	3134,01	рзс*

Површина под наводом у укупној површини АП/ЈЛС (%)	4,15	рас*
Површина под наводом у просечној години (ha)	0	рас*
Површина под наводом (ha)	36,092	рас*
ПОКАЗАТЕЉИ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ		
Стање ресурса		
Укупан број пољопривредних газдинстава:	6344	рас***
Број регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ):	4464	Управа за трезор
Површина пољопривредних газдинстава (%)	98,04	
Број газдинстава предузетници (Б)	1,12	
Укупна површина пољопривредно земљиште - КПЗ (ha)	53187	рас***
Удео КПЗ у укупној површини ЈЛС (%)	70,35	
Оранице и баште, воћњаци, виноград, ливаде и pašњаци, остало (Б) (ha)	Оранице и баште 52034 (97,83), воћњаци 498 (0,94), виноград 41 (0,08), ливаде и pašњаци 330 (0,62), остало 284 (0,53)	рас***
Жито, пшеница, кобиле, поврће, крмно биље, остало (Б) (ha)	Жито 36853 (70,82), индустријско биље 13638 (26,21), поврће 285 (0,55), крмно биље 1190 (2,29), остало 68 (0,13)	рас***
Просечно регистраног поседа (КПЗ) по газдинству (ha)	8,38	рас***
Удео газдинстава по пољопривредног земљишта комасацијом (ha)	0	Интерни
Удео газдинстава по пољопривредног земљишта под управом (ha)	нема података	Интерни
Број пољопривредних газдинстава која наводњавају КПЗ	427	рас***
Удео газдинстава пољопривредног КПЗ (ha)	60000	Интерни
Површина пољопривредног КПЗ (ha)	896	рас***
Површина пољопривредног земљишта у државној својини на територији АП/ЈЛС (ha)	16182,51	Интерни
Површина пољопривредног земљишта у државној својини остало (ha) у складу (ББ):	14464,0105	Интерни
Финансирање (%)	62,5	Интерни
Удео поседа (%)	37,5	Интерни
Говедо, коње, овце и козе, живина, кошнице пчела (број)	говедо 5682, свиња 42917, овце и козе 10666, живина 340195, кошнице пчела 3440	рас***
Трактори, комбајни, прикључне машине (број)	Трактори 4796, комбајни 278, прикључне машине 17853	рас***
Пољопривредног објекта (број)	22394	рас***
Хладњаче, стакленици и пластеници (број)	хладњаче 16, сушаре 16, стакленици 38, пластеници 531	рас***
Укупна количина минералног ђубрива, стањњака и средстава за заштиту биља (ha, број ПП)	Минерално ђубриво 50335 (ПГ 4906), чврсти стањњак 2138 (ПГ 1574), течни стањњак 375 (ПГ 14), средства за заштиту биља 49958 (ПГ 4790)	рас***
Удео поседа у поседу и укупно запослених на газдинству:	1,2557	рас***
Удео поседа у ПП на газдинству правног власника (ha)	96,25.3,75	рас***
Удео поседа у ПП укупно (број)	96,25.3,75	рас***
Удео поседа у ПП задруге и предузетника пољопривредника (број)	4271	Интерни

Производња пољопривредних производа(количина):		
Финанс. производња (t)	35	рзс***
Степанска производња (t, цв, ком.)	Пшеница 39139, кукуруз 211861, шећерна репа 55421, сунцокрета 28104, детелина 801, лудерка 11423, ливаде 874, пашњаци 1882, јабуке 6063, шљиве 2059, грожђе 436	Интерни
ПОКАЗАТЕЉИ РУРАЛНОГ РАЗВОЈА		
Рурална инфраструктура		
<i>Саобраћајна инфраструктура</i>		
Дужина путева(км)	239 т/мес, 1226249 л/мес., 1132420 ком/мес.	рзс*
Позиви и телефонске претплатници (број)	124,84	рзс*
<i>Виднопривредна инфраструктура</i>		
Земљишта прикључена на водоводну мрежу (број)	поште 21, телепретплатници 44107	рзс*
Земљишта прикључена на канализациону мрежу (број)	41193	рзс*
Укупне испуштене отпадне воде (хил.м3)	18850	рзс*
Пречишћене отпадне воде (хил.м3)	7257	рзс*
<i>Енергетска инфраструктура</i>		
Производња и снабдевање електричном енергијом (број)	0	Интерни
<i>Социјална инфраструктура</i>		
Објекти образовне инфраструктуре (број)	Производња 0, око 450 трафостаница	рзс*
Институциона на једног лекара	Предшколско образовање 30, основна школа 21, средња школа 11, високе школе и факултети 1	рзс*
Број збрињавања социјално девијанте	Предшколско образовање 30, основна школа 21, средња школа 11, високе школе и факултети 1	рзс*
Диверзификација руралне економије		
Занемци у секторима пољопривреде, шумарства и индустрије(број)	375	рзс* рзс***
Градњевина која обављају друге профитабилне активности(број)	9586	рзс***
Гористи и просечан број поћена туриста на територији МЛДЦ (број)	13223	рзс*
Трансфер знања и информација		
Пољопривредна саветодавна стручна служба (да/не)	277	Интерни
Пољопривредна задружества укључена у саветодавни систем (број)	туриста 1028, просечан број поћена 2,5 и 1,8	НССС

5.7.2021. ПАЧУЕВО

Датум и место

Alažević

Потпис овлашћеног лица у АП/ЈЛС

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ,
ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ
Број: 320-00-05281/2021-09
Датум: 24. јун 2021. године
Београд
Немљина 22-26

На основу члана 13. став 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14 и 103/15 и 101/16),

По овлашћењу министра број: 119-01-4/26/2020-09 од 9. децембра 2020. године државни секретар у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде донosi

РЕШЕЊЕ

о давању претходне сагласности на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину

I

Даје се претходна сагласност на Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину (у прилогу Решења и чини његов саставни део), који је овом министарству доставио Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева, датумом 14. јуна 2021. године.

II

Ово решење доставити Секретаријату за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева, на даљу надлежност.

III

Овим решењем ставља се ван снаге Решење број: 320-00-05281/2021-09 од 3. јуна 2021. године.

Образложење

Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева, датумом од 28. маја 2021. године, доставио је Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, ради давања претходне сагласности, Предлог програма подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2021. годину (у даљем тексту: Предлог програма). Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је издало претходну сагласност Решењем број: 320-00-05281/2021-09 од 3. јуна 2021. године. Дана 15. јуна 2021. године, Секретаријат за пољопривреду, село и рурални развој Градске управе града Панчева доставио је датум од 14. јуна 2021. године услед уочене техничке грешке и нов текст Предлога програма из којег се може закључити да је штампан из Платформе МПШВ за припрему и обраду програма мера подршке АП/ЛС, ради добијања претходне

сагласности у складу са чланом 13. став 4. Закона. Доношењем овог решења, ставља се ван снаге Решење број: 320-00-05281/2021-09 од 3. јуна 2021. године.

Чланом 13. став 1. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 10/13, 142/14, 103/15 и 101/16 - у даљем тексту: Закон), прописано је да органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе могу да утврђују мере подршке за спровођење пољопривредне политике за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, осим директних издатака, а која се не односе на регресе за трошкове складиштења у јавним складиштима и издатке за репродуктивни материјал и то само за вештачко осеменавање, као и мере политике руралног развоја за подручје територије аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Чланом 13. став 3. Закона прописано је да се средства за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја обезбеђују у буџету аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и користе се у складу са програмом подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја.

Одредбом члана 13. став 4. Закона прописано је да програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, уз претходну сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Чланом 13. став 5. Закона прописано је да подршка спровођења пољопривредне политике и политике руралног развоја у аутономној покрајини и јединицама локалне самоуправе не може бити у супротности са Националним програмом за рурални развој и Националним програмом за пољопривреду.

Имајући у виду чињеницу да нису донети национални програми руралног развоја и за пољопривреду за следећи програмски период, не постоји важећи национални програм са којим је могуће извршити упоређивање достављеног Предлога програма, односно утврдити усклађеност мера подршке које су напредне у достављеном Предлогу програма.

Имајући у виду да су достављеним Предлогом програма утврђене мере подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја града Панчева да су средства обезбеђена у буџету града Панчева, као и да мере утврђене Предлогом програма нису у супротности са одредбом члана 13. став 1. Закона, којим је јасно прописано које врсте мера подршке не могу да утврђују органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, решено је као у диспозитиву.

